METSÄTALOUS

Sarvijäärät kyyditsevät ankeroista uusille alueille kuin bussi.
YLITARKASTAJA KARI NURMI, ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTO

Hakelaiva voi tuoda haitallisen salamatkustajan

Eviran tarkastaja pitää hakkeen laivauksia Pohjois-Amerikasta uhkana, sillä niiden mukana voi levitä Eurooppaan uusia tuholaisia.

EU:n ulkopuolelta tulevan kasvimateriaalin tuontia valvotaan ja rajoitetaan tarkasti, jotta vaarallisten kasvintuhoojien tulo unionin rajojen sisäpuolelle estetään.

”Sen sijaan monen puulajin tuontia bioenergian raaka-aineeksi ei säädellä mitenkään”, ylitarkastaja **Kari Nurmi** Elintarviketurvallisuusvirasto Evirasta ihmettelee.

Koivua saa tuoda niin pyöreänä puuna kuin hakkeena Suomeen ilman terveystodistusta. Nurmi pitää hakkeen tuontia ongelmallisena, koska sen mukana Suomeen voi levitä puille vaarallisia tuholaisia.

Mahdollinen tulokas on Agrilus anxius -niminen jalokuoriainen, joka tappaa koivuja tekemällä runkoon reikiä. Pohjois-Amerikassa yleinen kuoriainen pärjäisi Suomen ilmastossa hyvin.

Lehtipuuhaketta tuotiin Suomeen viime vuonna puoli miljoonaa kuutiota. Yli puolet kaikesta hakkeesta tulee Venäjältä, seuraavaksi eniten Latviasta ja Virosta.

Nurmen mukaan tuontia Pohjois-Amerikastakin harkitaan, sillä siellä puuta on tarjolla halvalla.

Pohjois-Amerikassa tappaa koivuja

Agrilus anxius tappaa Pohjois-Amerikassa koivuja säännöllisesti. Yhdysvaltain itäosissa koivun viljely on siksi paikoin mahdotonta.

Osa sikäläisistä koivulajeista on kehittynyt kuoriaiselle vastustuskykyiseksi. Sen sijaan eurooppalaiset ja aasialaiset koivut ovat sen tuholle alttiita.

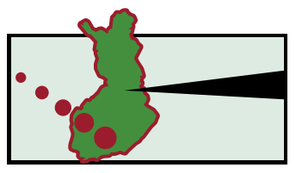

VAHINGOLLISET VIERASLAJIT

”Kotimaiset hies- ja rauduskoivut ovat osoittautuneet tutkimuksissa sille täysin vastustuskyvyttömiksi. Kuoriainen tappaa ne pystyyn”, Nurmi kertoo.

Toistaiseksi kuoriainen ei ole vielä levinnyt Eurooppaan tai Aasiaan, mutta uusiutuvan energian käytön yleistyminen lisää hakkeen tuontia muun muassa Atlantin takaa.

”Norjalaiset suhtautuvat tuholaisriskiin vakavasti, koska sinne tuodaan paljon haketta ulkomailta”, Nurmi toteaa. Myös Britannia tuo suuret määrät haketta Pohjois-Amerikasta.

EU valmistelee tuontisäädöksiä

Jalokuoriaisen toukat elävät koivun puuaineessa, joten kuoriminenkaan ei estä sen selviytymistä. Kuoriuduttuaan noin senttimetrin mittainen hyönteinen voi lentää noin kilometrin päähän, Nurmi arvioi.

Kuoriainen voi levitä esimerkiksi hakkeen välivarastosta läheisiin metsiin. Nurmen mukaan tuholaisten havaitseminen metsistä on kuitenkin vaikeaa.

”Kun rungossa näkyy hyönteisen ulosmenoreikiä, vahinko on jo tapahtunut.”

Hakkeen tuonnin riskeihin on havahtunut myös EU. Asiantuntijatyöryhmä miettii parhaillaan, miten tuontisäädöksiä pitäisi muuttaa, Nurmi kertoo.

”Unioni ei kuitenkaan halua hakkeelle totaalikieltoa. Todennäköisesti hakkeelle asetetaan muutaman sentin kokovaatimus, jota suurempia yksittäiset lastut eivät saa olla.”

Mäntyankeroista pelätään eniten

Puutavaran ja muun materiaalin mukana voi tulla monia uusia tuholaislajeja.

Hakkeen tuonti 2007–2011

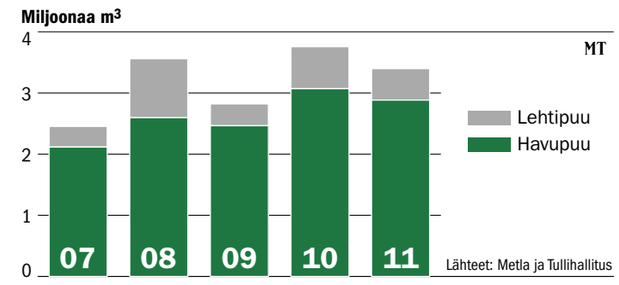

Eniten kauhua herättää pohjoisamerikkalainen mäntyankeroinen. Alle millimetrin pituinen sukkulamato leviää puutavaran ja puupakkausten mukana ja on aiheuttanut Portugalissa ja Espanjassa laajoja avohakkuita vaatineita tuhoja.

Ankeroinen kulkeutuu myös siirtäjähyönteisten kuljettamana.

”Sarvijäärät kyyditsevät ankeroista uusille alueille kuin bussi”, Nurmi kuvailee.

Havupuiden neulasia syövän havununnan joukkoesiintymät piinaavat aika ajoin Keski-Euroopassa. Suomessa perhonen on vielä hyvin harvinainen ja vaaraton.

Britanniassa parhaillaan riehuvan saarnensurman vuoksi maassa on tehty mittavia hätähakkuita. Suomessa saarnensurmaa esiintyy Ahvenanmaalla, mutta sen merkitys on lähinnä esteettinen.

Nurmi puhui kasvintuhoojien torjunnasta torstaina Suomen puunhoidon yhdistyksen seminaarissa Espoossa.

SUVI NIEMI

METSÄSTÄ LYHYESTI

SCA seisottaa lwc-koneita

SCA seisottaa kahta paperikonetta Ortvikenin tehtaallansa. Yhtiön mukaan vastaavaa ei ole koettu vuosiin. ”Olemme hyvin hankalassa tilanteessa”, sanoo tehtaanjohtaja **Kristina Enander**.

Koneet tuottavat lwc-paperia. Dagbladetin mukaan ”tilanne on hyvin vakava ja lähiaikoina esitellään kriisipaketti”.

Lankun tarve kasvaa Yhdysvalloissa

Yhdysvalloissa aloitettiin lokakuussa 842 000 uuden talon rakentaminen. Määrä ylittää 19 prosentilla elokuun lukemat ja 42 prosentilla viime vuoden lokakuun määrän.

Yhdysvaltain sahat lisäsivät elokuussa 7, Kanadan 6 prosentilla tuotantoansa vuoden 2011 elokuusta. Keltamännystä sahatun tavaran hinta on noussut vuodessa 48 ja kanadanhemlokin 32 prosentilla. Yllättävää on, ettei tukin hinta ole muuttunut viimeksi kuluneina kahtena vuonna, World Wood Resources kirjoittaa.

Myrskypuiden korjuu vaarallista

Metsäkeskus muistuttaa, että syysmyrskyissä kaatuneiden puiden korjuu on vaarallista. Tuhopuiden korjuu vaatii tekijältään kokemusta ja vankkaa ammattitaitoa.

”Myrskypuut kannattaa korjata ensisijaisesti hakkuukoneella. Moottorisahatyö vaatii ehdottomasti tietoa oikeasta sahaustekniikasta”, valmiuspäällikkö **Yrjö Niskanen** sanoo.

Moottorisahatyötä vaikeuttavat kaatuneiden runkojen ja oksien jännitykset. Niiden laukaisu on osattava, jotta saha ei katkottaessa juutu kiinni tai jännittynyt runko tai juurakko lyö sahaajaa katkaistessa.

Suuret, maasta nousseet juurakot voivat kaatua arvaamattomasti. Puihin jääneet katkenneet latvukset ja oksat voivat pudota metsässä liikkujan päälle. Tarpeetonta oleskelua myrskytuhoalueella on vältettävä.

Niskasen mukaan työ on niin vaarallista, että metsänomistajan omatoiminen puunkorjuu ei ole suositeltavaa. ”Sähkölinjojen päälle kaatuneet puut ovat linjanhaltijan vastuulla. Niiden korjuu on tehtävä yhteistyössä sähköalan ammattilaisten kanssa.”

Muuhun puunkorjuuseen metsänomistajan kannattaa pyytää ammattiapua metsänhoitoyhdistyksestä, puunostajilta tai metsäpalveluyrittäjiltä.

Työturvallisuuslain alaisessa myrskytuhopuiden korjuussa on varmistettava työntekijän ammattitaito. Yksintyöskentely moottorisahalla ei ole sallittua.

Myös omatoimisessa korjuussa on syytä noudattaa samoja vaatimuksia. Työparina työskentelevien on pidettävä päivän aikana yhteyttä keskenään ja poistuttava työmaalta samanaikaisesti.

Metsäkeskusten alueet ovat nimenneet alueelliset valmiuspäälliköt, jotka vastaavat poikkeuksellisiin tuhoihin varautumisesta.

MT

» Suuret, maasta nousseet juurakot voivat kaatua arvaamattomasti.

» Tarpeetonta oleskelua myrskytuhoalueella on vältettävä.

MARKKU VUORIKARI

Börje Lindström oli perjantaina ollut raivaamassa jälkiä yön yli. Myrskyn jälkeen luvassa on pakkasjakso.

Antti-myrsky toi talven kertaheitolla

Perjantaina Etelä-Suomen yli pyyhkäissyt Antti-myrsky sekoitti Etelä-Suomen liikenteen. Lumentulo kaatoi puita tielle ja motitti ihmisiä Kirkkonummen Porkkalassa.

Asukkaiden lisäksi satimeen jäi kolme autokunnallista sähköverkkoa korjanneita asentajia.

Maanviljelijä **Börje Lindström** oli perjantaina auraamassa teitä traktorillaan Bölentiellä Porkkalassa.

”Puita on tiellä, eikä Bölentien kautta kukaan ole päässyt vielä pois. Kun yksi puu on poistettu, toinen kaatuu tilalle”, Lindström kertoi.

”Sähkömiehiä oli vielä perjantaina puolen päivän aikaan motissa. He eivät päässeet pois työmaalta eivätkä vaihtomiehet tilalle.”

”Palokunta lähti jo pois paikalta. Sanoivat, että on liian vaarallista poistaa puita tieltä”, yön yli työskennellyt Lindström toteaa.

Länsi-Uudellamaalla yksi sopimuspalokuntalainen loukkaantui lievästi jäätyään kaatuvan puun alle.

Vaikka jälki oli hurjannäköistä, viime talven kaltaisilta metsätuhoilta todennäköisesti vältyttiin.

Suuria metsätuhoja ei ole vielä tiedossa

Metsänhoitoyhdistys Eteläisen metsäreviirin aluemetsänhoitajan **Magnus Wikstenin** alustavien tietojen mukaan puita ei ole kaatunut suuria määriä.

”Saaristossa tuulenkaatoja on enemmän, mutta mantereella lähinnä yksittäisiä. Maanantaina tiedämme tarkemmin”, Wiksten kertoo.

Hän muistuttaa, että viime talven myrskyt kaatoivat alueella 150 000 kuutiota metsää, joten ”tämähän on vielä pientä.”

Myös Järvi-Savon yhdistyksen toiminnanjohtaja **Vesa Väänänen** kertoo, että hänen tietoonsa ei vielä ole tullut suurtuhoja.

Alueella toimivan Suur-Savon Sähkön jakelukatkot johtunevat siis yksittäisistä tuulenkaadoista.

Päijät-Hämeessä Padasjoella tuuli kaatoi pelastuslaitoksen mukaan ainakin 30 puuta.

Etelä-Suomessa suuria vaikeuksia

Myrsky vei perjantaina sähköt tuhansilta. Fortumin ja Elenian verkkoalueilla enimmillään noin 20 000 asiakasta oli sähköttä.

Kovat tuulenpuuskat aiheuttivat sähkövikoja myös Kaakkois-Suomessa esimerkiksi Lappeenrannan Energiaverkkojen ilmajohtoverkossa haja-asutusalueilla.

Raideliikenne oli pääkaupunkiseudulla perjantaina suurissa vaikeuksissa. Kaikki Helsingistä lähtevät junat olivat myöhässä jopa tunteja. Useita vuoroja jouduttiin perumaan kokonaan.

Lumimyräkkä hankaloitti lentoliikennettä Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Finnairin mukaan suuri osa yhtiön lennoista myöhästyi puolesta tunnista tuntiin.

Poikkeuksellisen voimakas myrsky

Perjantain vastaisena yönä alkanut puhuri on yksi voimakkaimmista mitatuista itämyrskyistämme, kertoi Ilmatieteen laitos.

Suomenlahdella mitattiin perjantaiaamuna ennätyksellisen kovaa myrskytuulta. Ilmatieteen laitoksen mukaan keskituulen nopeus oli 29 metriä sekunnissa Kirkkonummen Mäkiluodon asemalla.

Edellisen kerran itätuuli oli lähes samoissa lukemissa helmikuussa 2010.

Aallokko Suomenlahdella oli poikkeuksellisen korkeaa. Korkein yksittäinen aalto ylsi 9,4 metriin. Sama lukema mitattiin vuoden 2001 marraskuussa.

Edellisen kerran itätuuli oli lähes samoissa lukemissa helmikuussa 2010.

ANTTI HIRSAHO

Konetyö turvallisinta

Talven ensimyrskyn myötä Koneyrittäjien liitto muistuttaa, että myrskytuhojen korjuu on tehokkainta ja turvallisinta konetyönä ja ammattitaitoisten tekijöiden tekemänä.

”Myrskytuhojen korjuu on vaarallisimpia metsäalan töitä ja ne vaativat erittäin hyvää ammattitaitoa. Ne tulisi tehdä ensisijaisesti koneella”, sanoo Koneyrittäjien liiton varatoimitusjohtaja **Simo Jaakkola**.

Jaakkolan mukaan ihmisten turvallisuutta ja liikkumista vaarantavat sekä sähkönjakelua haittaavat puut pitää ammattilaisten poistaa niin nopeasti kuin mahdollista.

Muuten kaatuneiden puiden korjuulla ei talvea vasten ole erityisen suurta kiirettä, joten turha hosuminen asiassa ei auta.

Jo viime talvena Koneyrittäjät ehdottivat sähköyhtiöille paikallisten koneellisten raivausverkostojen luomista. Viime talven tuhojen opetuksista on paikoin otettu opiksi ja muutamilla seuduilla on tartuttu toimeen verkostojen luomiseksi.

”Koneyrittäjillä on paljon maastokelpoista kalustoa: hakkuukoneita, metsätraktoreita ja kaivinkoneita, joilla voitaisiin raivata tiet ja sähkölinjat nopeasti ja tehokkaasti kaatuneista puista.”

”Koneilla voidaan työskennellä työvalojen ansiosta myös pimeässä. Ammattilaiset osaavat myös katkoa talteen otettavat puut niin, että tehdyn puutavaran arvo säilyy mahdollisimman hyvänä”, Jaakkola vakuuttaa.

MT

www.maaseuduntulevaisuus.fi MetsäPlus-teema 10.12.2012 Painosmäärä 106 000 kpl

Vuoden viimeinen
METSÄPLUS-teema
ilmestyy 10.12.

MetsäPlus-teemanumerossa 10.12. mm.:
TEEMA: Yhteismetsäomistus

- Yhteismetsäomistus kasvussa
- Loppuvuoden puun myynti
- Autoesittely ja koeajo
- Energiapuu

Lisäjakelu 20 000 kpl!

Soita 020 413 2321 ja varaa ilmoitustilaa!

Aineistopäivä 5.12.
Aineistot osoitteella:
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MetsäPlus -teemanumeron painosmäärä on 106 000 kpl. Lehden saavat tilaajien lisäksi 20 000 suurinta metsätilaa Pohjois-Suomessa.

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti